

V DRUGI PREDMETI ODREĐENI ZA CRKVU

311. Osim svetog posuda i svetog ruha za koje je određena neka posebna tvar, drugi namještaj, koji je određen za upotrebu u bogoslužju ili se na neki drugi način dopušta u crkvi, neka bude prikladan i neka odgovara svrsi za koju je dotični predmet određen.

312. Neka se brižljivo pazi da se i u predmetima manje važnosti na zgodan način pridržavaju zahtjevi umjetnosti te da se uvijek plemenita jednostavnost združuje s čistoćom.

G l a v a VII

IZBOR MISE I NJENIH DIJELOVA

313. Pastoralni će se uspjeh slavljenja bez sumnje povećati ako, koliko je moguće, tekstovi čitanja, molitava i pjesama zgodno odgovaraju potrebama, naobrazbi i duhu sudionika. To će se postići na zgodan način mnogovrsnim ovlaštenjima za izbor koja se niže opisuju.

Stoga neka misnik u sređivanju mise radije pazi na opće duhovno dobro zajednice nego na svoje sposobnosti. Uz to neka ima na pameti da takav izbor misnih dijelova ima obaviti složnim dogovorom sa službenicima i drugima koji u slavljenju imaju neki udio, ne isključivši nipošto vjernike u onome što izravnije spada na njih.

Budući da se pruža mnogovrsno ovlaštenje za izbor raznih dijelova mise, potrebno je da prije obreda đakon, čitači, psalmista, pjevač, tumač, zbor, svaki za svoj dio, točno zna, koji će tekst uzeti, što na nj spada, te da se ništa ne čini bez pripreve. Skladni, naime, raspored i izvođenje obreda mnogo pridonose duševnom raspoloženju vjernika da sudjeluju kod euharistije.

I IZBOR MISE

314. Misnik je o blagdanima dužan slijediti kalendar crkve u kojoj služi misu.

315. Na nedjelje, dane došašća i korizme, na zapovijedane blagdane i spomendane:

a) ako je misa s narodom, misnik slijedi kalendar crkve u kojoj služi misu;

b) ako je misa bez naroda, misnik može izabrati ili kalendar crkve ili vlastiti kalendar.

316. Na neobvezatan spomendan sveca, misnik može izabrati ili misu dana ili misu sveca ili jednoga od svetaca kojih se spomen čini ili misu nekog sveca koji je tog dana upisan u martirologiju ili misu za razne prigode ili zavjetnu. U dane preko godine, može se odabrati ili misu dana, ili misu nekog sveca, koji je tog dana upisan u martirologiju, ili misu za razne prigode ili zavjetnu.

Ako služi misu s narodom, neka misnik u prvom redu pazi na duhovno dobro vjernika i neka se čuva da im ne nameće svoje prohtjeve. Osobito će nastojati da često i bez dovoljna razloga ne ispušta čitanja koja su u ferijalnom lecionaru određena za pojedine dane: Crkva, naime, želi da se vjernicima spremi što bogatija hrana riječi Božje⁸⁸.

Zbog istog razloga neka suzdržljivo uzima mise za pokojne, jer se svaka misa prikazuje za žive i za pokojne i u svakoj se Euharistijskoj molitvi nalazi spomen pokojnih.

Gdje vjernicima leže na srcu neobvezatni spomeni blažene Djevice Marije ili svetaca, neka se o njima slavi barem jedna misa da se udovolji opravdanoj pobožnosti vjernika.

Kad se daje ovlaštenje za izbor spomena koji je upisan u općem kalendaru ili spomena navedenog u kalendaru biskupije ili reda, neka se uz iste uvjete i prema predaji radije uzme posebni spomen.

II IZBOR MISNIH DIJELOVA

317. U odabiranju tekstova za razne dijelove mise bilo liturgijskog vremena bilo svetaca neka se obdržavaju slijedeći propisi.

Čitanja

318. Za nedjelje su i blagdane naznačena tri čitanja, naime iz pronoka, apostola i evanđelja, kojima se kršćanski puk odgoja za ustrajnost djela spasenja prema divnom Božjem uređenju.

Vrlo je poželjno da se tri čitanja stvarno uzmu; ipak, zbog pastoralnih razloga ili prema odluci Biskupske konferencije ponegdje se dopuštaju samo dva čitanja. Kad valja

⁸⁸ SB 51.

izvršiti izbor između dva prva čitanja, neka se imaju pred očima propisi navedeni u samom lekcionaru kao i savjet da se vjernike vodi u dublje poznavanje Svetoga pisma; uopće se ne treba kod izbora osvrutati na to koji je tekst kraći ili lakši.

319. U ferijalnom su lekcionaru predložena čitanja za pojedine dane svakog tjedna kroz cijelu godinu: redovito neka se uzmu ta čitanja u dane za koje su određena, osim ako u te dane padne svetkovina ili blagdan.

Ako se kada u tjednu ispusti određeno čitanje zbog nekog blagdana ili nekog posebnog slavlja, svećeniku je dopušteno da, imajući pred očima redosljed čitanja čitavog tjedna, združi ispuštene dijelove s drugima ili da odredi kojim će se tekstovima dati prednost.

U misama za posebne zajednice misnik smije između čitanja koja dolaze preko tjedna odabrati ona koja mu se čine prikladnijima za pouku neke zajednice.

320. Poseban se izbor tekstova Svetog pisma vrši za mise u koje se uklapaju neki sakramenti ili blagoslovine, ili se slave u nekim posebnim prilikama.

Ti su lekcionari određeni sa svrhom da se vjernici prikladnijim slušanjem Božje riječi uvode u potpunije shvaćanje otajstva kod kojega sudjeluju i da se potiču na jaču ljubav prema Božjoj riječi.

Stoga se tekstovi koji će se pročitati na liturgijskom sastanku, imaju odrediti imajući u vidu razborite pastoralne razloge i ovlasti koje su u tom pogledu dane.

M o l i t v e

321. Veliki broj predslovlja, kojima je obogaćen Rimski misal, ide za tim da se predmet zahvaljivanja u Euharistijskoj molitvi razvije na razne načine i da se jače osvijetle razni vidovi otajstva spasenja.

322. Pri izboru Euharistijskih molitava treba se držati ovih načela:

a) Prva Euharistijska molitva ili Rimski kanon, koji se može uvijek uzeti, prikladniji je za dane kad je molitva **U zajedništvu** posebna ili u misama koje imaju poseban **Molimo, Gospodine** kao i u blagdane apostola i svetaca čija se imena spominju u tom kanonu; isto tako nedjeljom, osim ako se iz pastoralnih razloga dadne prednost nekoj drugoj Euharistijskoj molitvi.

b) Druga se Euharistijska molitva zbog njenih posebnih oznaka zgodno uzima u dane preko tjedna ili u posebnim prilikama.

Iako ima posebno predslavlje, može se uzeti i s drugim predslavljima, naročito s onima koja sažeto prikazuju djelo spasenja, npr. s predslavljima za nedjelje preko godine ili s predslavljima u obične dane.

Kad se slavi misa za nekog pokojnika može se uzeti poseban obrazac koji se nalazi na svojem mjestu, naime prije **Spomeni se.**

c) Treća se Euharistijska molitva može uzeti s bilo kojim predslavljem. Može se upotrijebiti pretežno nedjeljom i blagdanom.

U toj se molitvi može za pokojnika uzeti poseban obrazac koji se nalazi na svojem mjestu, naime iza riječi **k sebi privedi.**

d) Četvrta Euharistijska molitva ima nepromjenljivo predslavlje i pruža puniji pregled povijesti spasenja. Može se uzeti onda kad misa nema svog predslavlja i prikladna je za zajednice vjernika koji posjeduju dublje poznavanje Svetoga pisma.

U tu se molitvu, zbog njena ustrojstva, ne može uklopiti poseban obrazac za pokojnika.

323. Ako nije drukčije naznačeno, u svakoj se misi govore molitve koje joj pripadaju.

U misama na spomendane govori se skupna molitva ili vlastita ili opća; prikazna se pak i popričesna molitva, ako nisu vlastite, mogu uzeti ili iz općih obrazaca ili od dana liturgijskog vremena.

U danima preko godine, osim molitava prethodne nedjelje, mogu se uzeti ili molitve neke druge nedjelje preko godine ili jedna od molitava koje se u misalu nalaze za razne prigode. A uvijek se dopušta uzeti iz tih misa samo skupnu molitvu.

Na taj se način pruža veći izbor tekstova kojima se može ne samo stalno obnavljati predmet moljenja u pojedinoj liturgijskoj zajednici, nego se to moljenje može zgodno prilagoditi potrebama vjernika, Crkve i svijeta. A u glavnim razdobljima godine to se prilagođenje vrši molitvama koje su određena za ta vremena i nalaze se u smislu za pojedine dane.

Pjesma

324. Pri izboru pjesama između čitanja, kao i ulaznih, prikaznih i pričesnih pjesama, valja se držati načela koja su iznesena na tim mjestima.

Posebna ovlaštenja

325. Osim ovlaštenja za izbor nekih zgodnijih tekstova, o čemu je bio govor u prethodnim brojevima, Biskupske su konferencije ovlaštene da u posebnim prilikama uvedu neke promjene s obzirom na čitanja, ali uz uvjet da se tekstovi odaberu iz lekcionara koji je propisno odobren.

G l a v a VIII

MISE I MOLITVE ZA RAZNE PRIGODE I PO ŽELJI, KAO I MISE ZA POKOJNE

I PRIGODNE I ZAVJETNE MISE I MOLITVE

326. Budući da liturgija sakramenata i blagoslovina pruža mogućnost pravo raspoloženim vjernicima da im se skoro svaka zgoda života posvećuje božanskom milošću koja proističe iz vazmenog otajstva^{ff} i budući da je Euharistija sakramenat svih sakramenata, misal stavlja na raspolaganje obrasce misa i molitava koje se mogu uzeti u raznovrsnim okolnostima kršćanskog života za potrebe svega svijeta i sveopće ili mjesne Crkve.

327. Uzevši u obzir široka ovlaštenja za izbor čitanja i molitava dolikuje da se prigodne mise uzimaju suzdržljivo, tj. kad to traži posebna prigoda.

328. U svim prigodnim misama, ako nije izričito rečeno drukčije, mogu se uzeti ferijalna čitanja kao i pjesme između njih ako se slažu s misom koja se slavi.

329. Tri su vrste prigodnih misa:

a) Obredne mise koje su spojene sa slavljenjem nekih sakramenata ili blagoslovina, ili sa spomendanom njihovih godišnjica.